

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІА ЗАПОБИГАННЯ КОРУПЦІЇ

низку питань, які виникають із застосуванням електронних доказів в Україні, можна дійти до висновку, що проблематика застосування електронних засобів є актуальною та, на жаль, не вирішеною. В подальшому це може призвести або до нових реформ або ж до тих, що ніколи не зможуть довершено застосовуватися.

Список використаних джерел:

1. Кодола Б. Електронні докази: регулювання, яке буде складно застосувати на практиці. URL: http://zib.com.ua/ua/131203-elektronni_dokazi_regulyuvannya_yake_bude_skladno_zastosuvat.html
2. Воронюк О. Електронні докази: що вважати оригіналом а що – копією? Закон і Бізнес. -2017. -№ 45(1343).

Ліпінська К.І. студент 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: викладачка кафедри цивільного права і процесу, кандидат юридичних наук,
О.А. Осадько

ПРАВОВІ РЕЖИМИ ЩО НАДАЮТЬСЯ ІНОЗЕМЦЯМ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЇХНІХ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ

На сьогоднішній день у період великих інтеграційних процесів, які відбуваються у світі, активізації міжнародної міграції населення на території нашої держави поряд з громадянами України перебувають іноземці та особи без громадянства.

Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні визначаються Конституцією України, законами України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” та нормами міжнародного права.

Іноземні громадяни та особи без громадянства, мають певний обсяг прав та обов'язків, що залежить від режиму їх здійснення, який встановлюється національним законодавства або міжнародними договорами. Найпоширенішим щодо іноземців є національний правовий режим і режим найбільшого сприяння. Національний означає, що іноземці користуються майже тим обсягом прав і мають майже ті самі обов'язки, що й громадяни своєї держави. Зазначений принцип закріплено у Конвенції про правовий статус біженців та Конвенції про правовий статус осіб без громадянства. Термін “національний режим” є певною мірою умовним. Вказане підтверджує, зокрема, зміст ст. 20 Конституції Швеції, що містить вичерпний перелік сфер, в яких іноземці, здійснюючи права і обов'язки, користуються національним режимом. Конституція Португалії вказує, що іноземці на території цієї держави користуються правами та мають обов'язки, які відповідають правам та обов'язкам португальських громадян (ч. 1 ст. 15). Проте це положення не поширюється на права іноземних громадян, апатридів щодо зайняття ними окремих державних посад, а також на права та

*АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІЯ ЗАПОБИГАННЯ КОРУПЦІЇ*

обов'язки, які відповідно до Конституції й законів є винятково правами та обов'язками громадян цієї держави.

Відповідно до ст. 26 Конституції України іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, якщо інше не передбачено Конституцією України, законами чи міжнародними договорами України. Зазначений принцип щодо здійснення прав, свобод і обов'язків іноземцями закріплено і в Законі України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" (ст. 2). Іноземці можуть реалізувати ці права та обов'язки так само, як і громадяни України.

Втім, якщо іноземною державою встановлено обмеження щодо реалізації прав і свобод громадянами України (реторсія), Кабінет Міністрів України може прийняти рішення про встановлення відповідного порядку реалізації прав і свобод громадянами цієї держави на території України. Це рішення набирає чинності після його опублікування та може бути скасоване, якщо відпадуть підстави, за яких воно було прийняте (ч. 3 ст. 2 Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства").

Законодавча практика свідчить, що національний режим стосовно здійснення окремих прав іноземців може запроваджуватися навіть після запровадження законодавством цього режиму щодо загального обсягу прав та обов'язків іноземців. Так, Указом Президента України "Про заходи забезпечення приватизації у 1995 році" від 23 червня 1995 р. було встановлено запровадити з 1995 р. національний режим щодо участі іноземних інвесторів у приватизації майно зазначених у ньому об'єктів (п. 10). Вказане положення поширювало свою дію на іноземців - іноземних інвесторів.

Поширення на права іноземців в Україні національного режиму означає також те, що вони не можуть вимагати надання прав, не передбачених законодавством України або міжнародними договорами. Таке правило може бути невідомим в Україні або не поширюватися на іноземців. Наприклад, невідомим законодавству України є вимога відшкодувати моральну шкоду, заподіяну відмовою в одруженні. Не поширюється на іноземців право громадян України набувати у власність земельну ділянку.

У деяких випадках національне за походженням законодавство України та міжнародні договори кореспондують одне одному. Наприклад, іноземці можуть займатися в Україні певною діяльністю, використовуючи свою кваліфікацію. [6;178]

Але тільки міжнародними договорами встановлюється еквівалентність атестатів, дипломів, навчальних курсів, кваліфікації, наукових ступенів і вчених звань. Закріплений у законодавстві національний режим стосовно цивільної правоздатності іноземців має безумовний характер. Це означає, що згаданий вид режиму надається іноземцям у кожному конкретному випадку без вимоги взаємності, незалежно від того, чи надаються такі самі права

громадянам України на батьківщині іноземців. Законодавство України може встановлювати винятки щодо правового статусу іноземців. Винятки стосуються, зокрема, обмежень призначення на посади або певної діяльності, що пов'язано з належністю до громадянства України (ч. 4 ст. 8 Закону України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”). Щодо здійснення окремих прав іноземцями - законодавством України встановлено обмеження. Наприклад, відповідно до ст. 24 Закону України “Про свободу совісті та релігійні організації” від 23 квітня 1991 р. іноземні громадяни, зокрема священнослужителі, релігійні проповідники, інші представники зарубіжних організацій, які тимчасово перебувають в Україні, можуть займатися проповіданням релігійних віровчень, виконанням релігійних обрядів чи іншою канонічною діяльністю лише в тих релігійних організаціях, за запрошенням яких прибули, і за офіційним погодженням з державним органом, який здійснив реєстрацію статуту (положення) відповідної релігійної організації.

Обсяг прав та обов'язків іноземців не є усталений. Він може бути змінений внаслідок набуття особами іншого правового статусу, наприклад : внаслідок набуття, зміни чи позбавлення громадянства, зміни тимчасового перебування у державі на постійне місце проживання у ній. [5;ст. 211] Кількість прав і обов'язків може збільшитися внаслідок застосування взаємності шляхом укладення міжнародних угод чи зменшитися через застосування реторсії.

Іноземцям у державі перебування для здійснення їхніх прав і обов'язків може бути надано режим найбільшого сприяння. Тобто особи мають права, якими користуються чи будуть користуватися громадяни будь-якої третьої держави.

Вважається, що юридична природа цього виду режиму є винятково договірною. Найчастіше вказаний вид режиму надається у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Режим найбільшого сприяння може запроваджуватися на певний строк. Позбавити режиму найбільшого сприяння, запровадженого для здійснення правосуб'єктності, можуть органи, визначені у законодавстві держав та міжнародних угодах.

На здійснення прав та обов'язків іноземцями може поширюватися спеціальний режим. Його зміст не визначено остаточно у правовій літературі, однак іноді він визначається у національному законодавстві та міжнародних угодах. наприклад щодо здійснення правосуб'єктності у вільних економічних зонах, стосовно інвестицій. Спеціальний режим запроваджується також на певний строк.

Сьогодні у науковій літературі, законодавстві держав та міжнародних договорах все частіше вказується на застосування і дискримінаційного режиму щодо здійснення прав та обов'язків осіб. Цей вид режиму не потребує обов'язкового договірного оформлення, хоча найчастіше він встановлюється саме міжнародними двосторонніми договорами. Переважно його зміст не вказується у джерелах права.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Проте можна стверджувати, що суб'єкти іноземного права, на яких поширюється цей режим, підпорядковуються загальним правилам поведінки в іноземній для них державі. Недискримінаційний режим може встановлюватися, наприклад, щодо надання суб'єктам підприємництва ліцензій на право здійснення певного виду діяльності.

Список використаних джерел :

1. Міжнародне приватне право - Бичкова С.С., Іванов Ю.Ф., Чурпіта Г.В. та ін.; Ю.Ф. Іванова. - К.: Алерта, 2018. - 390 с.
2. Міжнародне приватне право : підручник / за ред. А. С. Довгєрта і В. І. Кисіля. - 2-ге видання.-К.: Алерта, 2014. - 656 с.
3. ЗУ "Про міжнародне приватне право".
4. Чорнооченко С.І. - Навчальний посібник для вузів.- 3-тє вид., перероб. та доп.- К.: Центр учбової літератури, 2017 - 268с.
5. Науково- практичний коментар до ЗУ "Про міжнародне приватне право" Довгєрт А.С.
6. Міжнародне право : Навч. посібник / За ред. М. В. Буроменського - К.: Юрінком Інтер, 2005. - 336 с.

Йогансен К.Д. студент 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: професоркафедри цивільного права і процесу, кандидат юридичних наук,
доцент **С.І. Чорнооченко**

ПРАВО НЕ СВДЧИТИ ПРОТИ СЕБЕ В ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Право на відмову давати показання або пояснення показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї або близьких родичів, коло яких визначається законом (ст. 63 Конституції), – ліквідувало правне протиріччя між моральною нормою і вимогою закону, який штовхав людину свідчити проти близьких.

Практика обґрунтування вироків первісними поясненнями або показаннями, які були надані в порушення норм ч.1 ст.63 Конституції України та ст.6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод залишається системною проблемою в Україні, незважаючи на ряд рішень Європейського суду з прав людини з цього приводу стосовно України.

Практика Європейського суду з прав людини доводить, що гарантія не свідчити проти себе завжди ставить складні правові питання через різноманітні прояви у застосуванні, що проблематика, пов'язана з гарантією від самовикриття, знаходиться у постійному розвитку, вимагає кваліфікованого тлумачення кожної конкретної ситуації, коли особа постає перед необхідністю свідчити або відповідати на запитання будь-якого представника органу влади. Фактично до категорії розслідування